

[Ellemann-Jensen]

fremtiden har en konkurrencedygtig industri, der kan producere og afsætte stadig mere – også mere end vi selv bruger, på grund af de helt naturlige forpligtelser, vort samfund har over for udviklingslandene. Vores opgave må da være at sikre, at den politik, der bliver ført af dette ting, giver industrien mulighed for at leve op til disse krav inden for rammerne af vores samfundsform, og spørgsmålet er så: gør vi det? Det gør vi vel næppe.

I 1948 traf Danmark en beslutning, som på sin vis var langt mere vidtgående end den senere folkeafstemning om, hvorvidt vi skulle indtræde i EF. Det var den gang, vi besluttede at tage imod Marshallhjælpen og indtræde i det vestlige økonomiske samarbejde inden for rammerne af OEEC. Det vil sige, at vi i 1948 valgte side, når det drejede sig om, hvad vej samfundet skulle udvikle sig. Vi valgte side derved, at vores samfundsform skulle bygge på markedsøkonomien, og vi startede gennemførelsen af den liberalisering af vores erhvervsliv, som var en følge af det.

Se, det valg indebærer, at vi skal give industrien frihed til at indrette sig efter markedets krav og markedets muligheder. Jeg skal ikke gøre mig til talsmand for en gammelliberal, total frihed med en alles kamp mod alle, men for en moderne liberal politik, hvor der ud fra overordnede ønsker om samfundsstruktur, miljøhensyn, sociale hensyn og ønsket om at sikre individets frihed bliver udstukket rammer, inden for hvilke virksomhederne så skal have lov til at udfolde sig. Det er det, vi forstår ved en blandingsøkonomi – i modsætning til en indblandingsøkonomi. Den svarer stort set til den såkaldte Sonnenbergdoktrin fra et naboland mod syd, hvor man taler om, at erhvervspolitikken skal være karakteriseret ved så megen offentlig indblanding som nødvendigt og så megen frihed til erhvervslivet som muligt. Det er de vesttyske socialdemokrater, der efterlever denne doktrin. De danske socialdemokrater havde måske noget at lære her. Vi andre kunne næsten skrive under på det, i hvert fald hvis man taler om så lidt offentlig indblanding som nødvendigt.

Skal man fundere lidt over, hvordan fremtidens industri kommer til at se ud, så vil vi vel stadig have enkelte store virksomheder, men vi vil samtidig have mange små og mellemstore virksomheder, der hver for sig har specialiseret sig på områder, hvor det er snil-

de og smidighed fremfor kapitalstyrke, der er det afgørende. Det er en følge af vores naturgivne forudsætninger samt vores ønske om et selvstændigt samfund. Men skal vi med denne struktur bevare en konkurrenceevne, som gør det muligt at holde os blandt verdens materielt rigeste lande, ja, så må vi også give industrien den nødvendige frihed til hele tiden at udvikles og ændres. Her er det, man i dag står over for to udviklingsveje, hvor nogle under indtryk af krisen føler sig fristet til at gå de selektive indgrebs vej, og hvor andre fortsætter ud ad den måske umiddelbart mindre tillokkende, mindre oplyste vej, der hedder industriel frihed. Det er vældig farligt at betrede vejen med de selektive indgreb, og det er et afgørende brud på den samfundsform, som vi siden 1948 har søgt at etablere omkring erhvervslivet i Danmark.

Med selektive indgreb, som man jo hører meget til fra regeringspartiet i den offentlige debat, risikerer man at låse sig fast i noget, der ikke er foreneligt med de langsigtede mål i vores erhvervspolitik. Vi hører tale om, at arbejdsløsheden er så stor, så at man skal begynde at fordele arbejdet imellem sig, men det vil jo binde os til en struktur, der ikke nødvendigvis er den rigtige om en årrække. Lad os bare se på, hvad det er for produkter, der dominerer dansk industrieksport i dag. Det er produkter, man ikke kendte for 20 år siden. Hvis vi så i dag binder os til en struktur omkring de produktioner, vi kender i dag, hvordan skal vi så sikre os, at nye produkter vinder frem, vinder indpas i vores produktionsmønster, hvordan skal vi sikre os, at vores industri om 20 år er lige så moderne udviklet og konkurrencedygtig, som den er det i dag?

Vi er også stillet over for en urimelig frygt for det, nogle kalder teknologisk arbejdsløshed, idet man søger at skabe tvivl omkring industriens investeringer og rationaliseringer ud fra det meget letfattede argument, at hvis man investerer i maskiner, ja, så er der jo arbejdspladser, der går tabt. Det er i nogen grad en øjeblikkets panik, der griber folk, der fører den debat. Jeg behøver bare minde om, at Perspektivplan nr. II, som jo fremkom for ikke så forfærdelig mange år siden, havde helt andre bekymringer for fremtidens industri; den havde nemlig den bekymring, at man nu investerede så meget, at der ikke var arbejdskraft nok til at betjene det